

dr. Roman Paškulin, adiktolog na OMI Inštitutu

Tekst: **Robi Šabec** Foto: **Primož Lavre**

Ibogain obriše prah s starih stvari

Ibogain zadnja leta sproža številna ugibanja o uporabni vrednosti predvsem pri zdravljenju različnih vrst odvisnosti. V zahodnih državah zbuja pozornost kot tisto zdravilo, ki je predvsem primerno za prekinjanje opiatne, kokainske, nikotinske in alkoholne zasvojenosti. O uživanju ibogaina in njegovi znanstveni evaluaciji, o njegovi uporabi, prednostih in slabosti je v Sloveniji najverjetneje najbolj podkovan dr. Roman Paškulin (ustanovitelj OMI Inštituta, zavoda za antropološko medicino) v Ljubljani.

■ Kaj sploh je ibogain in kako se tradicionalno uporablja?

Ibogain je alkaloid iz skorje korenine afriškega grma iboga, ki se v Afriki uporablja kot tradicionalno zdravilo, v večjih odmerkih pa tudi kot obredna droga pri iniciaciji, t. j. obredu prehoda mladostnikov v skupnost odraslih. Z zaužitjem preparata zdrobljene korenine iboge pri človeku nastopi trans, spremenjeno stanje zavesti, ki mu olajša dostop do podzavesti. Gre za stanje, ki naj bi človeka pripeljalo do njegovega bistva, do njegovega življenjskega poslanstva. To spoznanje je ključno za pridobitev svobode odločanja.

■ Njegovo okolje je torej Afrika?

Centralna Afrika: Gabon, Kongo, Kamerun.

■ Ali gre za razširjeno stvar (kot alkohol pri nas), ki jo uporablja večji del tamkajšnjih prebivalcev?

Uporab je precej razširjena. Vedeti pa moramo, da se ne uporablja v hedonistične namene, ampak gre za izključno kulturno drogo, katere namen ni zabava, temveč poglobljeno delo na sebi, služi kot zakrament. Obred bi morebiti najlažje primerjali s simboliko maturanškega plesa ali pa z nekdanjim služenjem voja-

škega roka pri nas, ko so bili fantje po odsluženju posvečeni v svet odraslih. Problem zahoda je prav v tem, da se izgublja ta vloga iniciacijskega dejanja, to se kaže že v tem, da mladostniki pri osemnajstih letih samodejno dobijo pravice in dolžnosti odraslih, pri tem pa se pozablja na njihov konsenz. Za polno vrednost dejanja manjka njihova svobodna in zavestna odločitev. Odraslost bi morala biti privilegij, pri nas pa mnogi želijo ostati infantilni, pri nekaterih je uživanje drog lahko tudi neke vrste simbolni revolt.

■ Kako in kdaj je zahodni svet prišel v stik z ibogainom?

Zahod ibogain pozna že kakšnih sto let, ampak bolj v kontekstu njegovega tradicionalnega zdravilnega potenciala na način, kot je prisoten v Afriki. V Afriki namreč poleg obredne iniciacijske uporabe ibogain uživajo v manjših odmerkih, ki pomagajo pri okrevanju po hujših boleznih, kot so tropske bolezni (malaria), ki človeka zelo izčrpajo. To ni zdravilo proti bolezni sami, ampak bolj pomoč med okrevanjem. Pri zdravih ljudeh se pogosto uporablja tudi kot poživilo, ki ga zaužiješ, kadar veš, da te čaka večji napor. V farmakologiji se uporablja izraz adaptogen za vse tiste substance, ki same po sebi niso zdravilo, pomagajo pa telesu

premagovati stres in olajšajo prilagoditve na spremembe okolja.

■ Preparati te vrste so bili več let na voljo v Franciji?

V Franciji je bil od tridesetih let 20. st. na trgu preparat lambarene, imenovan po mestu v Gabonu, kjer je deloval slovit dr. Albert Schweitzer. Na voljo je bil kot dodatek k prehrani za krepitev imunskega sistema in je vseboval le majhen odmerek ibogaina.

V ZDA ibogain ni dovoljen za uporabo v medicini. Nasprotno velja za razmere na Novi Zelandiji in v Kanadi. Na Novi Zelandiji ibogo predpišejo zdravniki na recept.

■ Verjetno so na zahodu odkrili ibogain tudi v hipijevskem času, času psihedeličnega eksperimentiranja?

Pri omenjeni francoski uporabi gre za bistveno manjši odmerek kot pa je tisti, ki ga je zahod spoznal v šestdesetih letih predvsem po gospodu Lotsofu, ki je bil takrat heroinski odvisnik. To so bili hipijevski časi in takrat se je eksperimentiralo z različnimi substancami. Bili so skupina heroinskih odvisnikov, ki so mešali skoraj vse mogoče psihedelike in so v želji, da bi se ga »zadeli« še z nečim novim, poskusili tudi ibogain. Opazili pa so, da je po izkušnji z njim izginila potreba po heroinu. Lotsofa sem imel čast osebno spoznati in na neki konferenci je dejal: »Po ibogainu se prvič v življenju nisem bal. Pravzaprav sem takrat šele spoznal, da sem vseskozi živel v strahu, a sem vse do takrat pač mislil, da je tako stanje človeka naravno.« Lotsof je na lastnem primeru spoznal, da iboga omogoča ne le prekinitve odvisnosti, ampak odstrani tudi vzroke za zasvojenost.

■ Kako je z ibogainom in njegovimi preparati v zahodnem svetu danes?

Razlikovati je treba zdravljenje odvisnosti in pa uporabo za osebno rast. Glede slednjega lahko rečem, da ljudje hodiijo v Gabon, kjer ob prisotnosti tradicionalnega šamana »nganga« ibogo tudi zaužijejo. Kar se tiče zdravljenja, pa je status različen. V ZDA je ibogain na listi kontroliranih substanc v prvi skupini in ni dovoljen za uporabo v medicini. Nasprotno velja za razmere na Novi Zelandiji in v Kanadi. Na Novi Zelandiji ibogo predpišejo zdravniki na recept in tam je zdravnik prisoten tudi ob izvajanju zdravljenja. Glede strokovnih vprašanj je tam ta zadeva rešena in zadnji dve leti tudi uspeva. V Kanadi je ibogain razvrščen med naravne medicinske preparate in je na voljo v farmacevtski obliki kot kapsule, in sicer v manjšem odmerku, obogaten z vitamini kot prehranski dodatek za športnike.

■ Kaj pa v državah EU?

V EU so zadeve različne od države do države. V nekaterih državah je na listi kontroliranih substanc, v večini pa se zakonodaja do tega ne opredeljuje, kar pomeni, da je uporaba prosta. Zaplete se pri uporabi za zdravljenje, saj je zakonodaja tu strožja in velja, da je prepovedano vse, kar ni izrecno dovoljeno oz. registrirano. Pri nas je iboga razvrščena med zdravilne rastline, ki se morajo uporabljati pod zdravniškim nadzorom. Vprašanje registracije seveda ni pomembno, kadar gre za samozdravljenje.

■ Kaj o tem menite zdravniki?

Med zdravniki so mnenja precej različna ali pa jih nimajo. Vse več je strokov-

njakov, ki jim je jasno, da na področju odvisnosti večina terapij ne dosega zadovoljivih rezultatov. Veliko pozornosti se posveča iskanju učinkovitejših zdravil z manj stranskih učinkov. Substitucija seveda je oblika zdravljenja, ampak je tudi odlaganje ozdravitve na pozneje. Jaz bi rekel, da je metadon zdravilo v toliko, kolikor je posojilo rešitev za revščino. Lahko da je, le da moraš imeti zelo dober poslovni načrt, saj se ti drugače lahko zgodi, da toneš vse globlje. Zdi se, da ta paradigma rešuje problem bolj na epidemiološki ravni. Ta oblika kolektivizma se v zdravstvu kaže kot dajanje prednosti javnemu zdravju pred zdravjem posameznika. Povečini gre za isti interes, včasih pa vendarle ne. V takem primeru mora zdravnik dosledno dati prednost slednjemu.

■ Kako potekajo znanstvene raziskave pri ibogi?

Ljudje se izčrpavajo z vztrajanjem v škodljivih življenjskih okoliščinah. Droge ali pa določeni vedenjski vzorci kratkoročno dvignejo razpoloženje, a ob tem potrošijo energetske zaloge in vrnejo človeka v še slabše stanje. Potreben je vedno novi odmerek. Tako ponavljajoče se stanje vpliva na celični metabolizem tako, da se spremeni aktivnost določenih genov. Organizem se na ta način prilagodi, temu se reče toleranca. Če dražila, ki ga telo zdaj potrebuje, nenadoma ni več, nastopi t. i. kriza, mešanica slabega telesnega počutja, pomanjkanja energije in neprijetnega čustvenega razpoloženja. Z abstinenco se človek povrne le do izhodiščnega stanja, ki je že v prvo pogojevalo razvoj zasvojenosti in kot tako še ni dovolj za trajno ozdravitev. Ta je odvisna od spremembe človekove pozicije v svetu okoliščin – spremembe lastne drže in od sposobnosti spreminjanja svojega okolja. Za izpeljavo te transpozicije je potrebna želja po spremembi, vera, da je ta mogoča, vedenje, kaj je za to potrebno in – moč za dejanje. In tu je kompleksnost iboge – pomaga pri vseh teh korakih. Naša skupina je pojasnila mehanizem delovanja iboge. Na prvi pogled različni motivi za uporabo, ki se razlikujejo samo glede odmerka, imajo skupni imenovalec. Fizični napor, okrevanje po bolezni, detoksikacije pa do izboljšanja razpoloženja, intelektualnega navdiha in dviga kvalitete bivanja so vsi pogojeni s kemično energijo celic. Iboga ima stimulativen učinek na metabolizem energije, natančneje na razgrajevanje sladkorjev in produkcijo energetske bogatih molekul ATP. Te potem poganjajo druge metabolične procese, kot so rast, obnova, odpornost, fizični in mentalni napori, učenje, tudi libido.

Znanstvene raziskave so opravljene vse do stopnje kliničnega preizkušanja na človeku, tukaj pa nikakor ne gre čez. V devedestih letih so v ZDA opravili začetne klinične poskuse, tako da je nekaj podatkov objavljenih in v njih ni mogoče odkriti varnostnih razlogov, zaradi katerih se je testiranje kasneje zaustavilo.

■ Kje so razlogi, da so raziskovanja kljub temu zaustavljena?

Razlag je toliko, kot je sogovornikov. Tisti nagnjeni k teorijam zarote trdijo, da gre za interes farmacevtskega lobija, ki enostavno ne želi učinkovitega zdra-

Jaz bi rekel, da je metadon zdravilo toliko, kolikor je posojilo rešitev za revščino. Lahko da je, le da moraš imeti zelo dober poslovni načrt, saj se ti drugače lahko zgodi, da toneš vse globlje.

vila za odvisnost. Nekateri pravijo, da jim enostavno ni uspelo zagotoviti zadostnih sredstev za drag postopek, kar je tudi dokaj realna možnost. Naravnih substanc se namreč ne da patentirati, težko je pridobiti zasebna sredstva.

■ Kakšno je glede tega vaše mnenje?

Moje mnenje je, da je v takratnem času v javnem zdravstvu prišlo do preboja medicinskega modela odvisnosti, ki pravi, da je odvisnost kronična in ponavljajoča se bolezen, torej neozdravljiva, ki pa jo je mogoče podobno kot sladkorno bolezen z insulinom zdraviti z nadomeščanjem telesu manjkajočih snovi. Takrat se je ta paradigma zdela bolj verjetna in obetavna. Iboga je po drugi strani takrat še puščala nejasna vprašanja, farmakodinamika ni bila ustrezno pojasnjena in tudi njeno delovanje je precej zapleteno, saj je tu še njen psihoaktivni aspekt. Raziskave ibogaina v zadnjih petih letih pa so prinesle pravo renesanso, to se vidi že po številu publikacij v znanstvenih revijah. Ta renesansa zanimanja za ibogo je posledica razočaranja nad rezultati dosedanje doktrine. Po mojem mnenju sicer ni potrebno izključevati metadonskega zdravljenja, je pa pomembno, da imamo na voljo tudi zdravila in postopke za trajno abstinenco. Za doseg te

ga cilja pa je potrebno interdisciplinarno sodelovanje zdravnikov, ki morajo poskrbeti, da se telo varno detoksicira in spet pridobi svoje fiziološko delovanje, kot tudi psihoterapevtov, ki človeku pomagajo povrniti psihološko ravnovesje. Tu so še vzgoja, izobraževanje in socialno delo, ki pomagajo človeku najti njegovo mesto v družbi. Ne gre zanemariti niti duhovnih aspektov. Gre za kompleksno področje, ki zahteva timsko delo.

Razumeti pa je treba, da je upravičenost nekega postopka vedno v odnosu med koristjo in tveganjem in da je ta v primeru ibogaina zelo individualna.

■ Ker gre za precej trnovo in pionirsko pot, me zanima, zakaj ste se sploh odločili za zdravljanje z ibogo?

Ko sem spoznal to področje, je bila pri nas že razširjena uporaba ibogaina v duhovne namene. Zanimalo me je enostavno kot študenta medicine, ki je razmišljal o specializaciji iz psihiatrije, predvsem pa vse tisto, kar odpira globine človekove psihe. Ibogo sem v Afriki tudi sam poizkusil in bil fasciniran nad dejstvom, kaj vse se skriva na podstrehi, in to pri človeku, ki se sicer ima za zdravega. Odkriješ razne blokade, pa predsodke, ki jih imaš in pri tem vidiš, koliko energije gre v nič. Kot naravoslovca pa me je sploh zanimalo, kako ima lahko kemična substanca tako velik in trajen vpliv na človekovega duha. Takrat se je začel projekt, ki je letos prinesel doktorsko disertacijo na temo farmakodinamike enteogenih drog.

biografija

Roman Paškulin je leta 2002 diplomiral na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani, letos pa je doktoriral s tezo Farmakodinamika enteogenih drog – vpliv na izražanje genov. Z medicino zasvojenosti se je seznanil že kot študent in je za prostovoljno delo na tem področju leta 2002 prejel tudi naziv naj prostovoljca leta. Znanje je v naslednjem desetletju poglobljal na medicinskih ekspedicijah, kjer se je seznanil z reševanjem civilizacijskih bolezni v drugih družbenih okoljih. Obiskal je vzhodni svet in spoznal reševanje problemov z opijem, Južno Ameriko pri obvladovanju kokainizma ter Afriko z njenim pojmovanjem svobode, odraslosti in prevzemanja odgovornosti. Leta 2005 je ustanovil OMI Inštitut, zavod za antropološko medicino, in sicer za znanstvene evalvacije tradicionalnih metod zdravljenja; domačih, evropskih in tujih. Rezultati raziskav so objavljeni v številnih mednarodnih znanstvenih publikacijah. Najodzivnejše je odkritje delovanja ibogaina na celični metabolizem energije s posledičnim premikom bivanjskega modusa posameznika. Paškulin predava farmakologijo na Univerzi na Primorskem, je član strokovnega sveta Mednarodnega centra za etnobotanične raziskave, izobraževanje in storitve (ICEERS), član Društva za medicinsko hipnozo Slovenije in sodelavec Slovenske antidopinške organizacije.

Človek s psihotropnim učinkom iboge napravi neke vrste inventuro podzavesti.

■ Kaj pravzaprav naredi iboga?

Visoko energetsko stanje omogoča mentalno živost, to pomaga pri odpravljanju notranjih konfliktov, zaradi katerih je človek vse življenje tesnoben, na preži ali v strahu. Človek s pomočjo psihotropnega učinka iboge napravi neke vrste inventuro podzavesti. Vedeti pa je treba, da je tretma te vrste vsaj malo šokanten in mora biti človek nanj ustrezno pripravljen. Gre za iniciacijo, s katero se delo na sebi pravzaprav šele začne. Človek v tem stanju dobi vpoglede, uvide v stvari, ki jih mora spremeniti. Če se želi osvoboditi svojih vzorcev, mora te spremembe tudi izpeljati. Iboga pomeni nov začetek, vse drugo pa mora narediti človek; če ne naredi korenitih sprememb v načinu razmišljanja, življenja, se zlahka povrne v prejšnji stadij. Iboga sama ne zmore popraviti vse škode, ki si jo je nekdo napravil u nezdravim načinom življenja. Človeka še vedno čaka veliko težav, ampak njegov življenjski trend ni več negativen. Lažje prenaša svojo stisko in se spopada s tegobami, ki mu jih je življenje nagrmadilo. Iboga osmisli pot, da konkretna navodila, preskrbi moč in obudi upanje. Gre pa za stvar, ki jo je treba delati skrbno, načrtovano in imeti pri tem pomoč nekoga, ki se na to spozna.

■ Zdravniki v Sloveniji naj bi torej pri tovrstnem tretmaju pomagali?

Če zadeva ni popolnoma znana in utečena, se zdravnik raje umakne. Pogosto si umije roke z nasvetom, da se s tem ne gre ukvarjati, in to kljub zavedanju, da ima človek to namen izpeljati in da bo tako prepuščen sam sebi. Mačehovski odnos medicine obsojam, kajti v zadnjih štiridesetih letih je bilo o ibogi precej pomembnih znanstvenih odkritij. Da si stroka še vedno zatiska oči in trdi, da to ni stvar tudi medicine, je absurd. Tudi če zdravnik iboge ne predpiše, je še vedno zavezan k sodelovanju vsaj zaradi zagotavljanja varnosti. Nenazadnje pa tudi zakonodaja določa izjeme. Epidemija zasvojenosti s kokainom, ki smo ji priča v Evropi, je lep primer potrebe po novih pristopih v zdravljenju zasvojenosti. Uradnega zdravila ni. Tako bi lahko upoštevali 35. člen Helsinške dekla-

racije, ki zdravnikom dovoljuje uporabo še nepreizkušenih zdravil, kadar ni na voljo druge učinkovite terapije.

■ Kaj bi svetovali v primeru, da se nekdo odloči za zdravljanje z ibogainom?

Če človek misli, da je to pot zanj, ga je treba smiselno podpreti. V odločanje je dobro pritegniti še kakšnega svojca in jasno opozoriti na možna tveganja. Potem naj sam presodi, ali koristi pričakovane spremembe življenjskega modusa upravičujejo vstop v ta proces. Vsekakor je pomembno tudi zdravstveno stanje. To na splošno velja za detoksikacije, kjer je telo preveč obremenjeno, zato to pot odsvetujem. Pri tem je treba vedeti, da iboga ni povezana samo z zdravljenjem, saj se kar tretjina ljudi na zahodu za izkušnjo iboge odloča kot zdrava populacija izključno iz psihospiritualnih vzgibov v iskano globlje, transcendentne resnice; za to se odločijo zaradi osebnostne rasti. To ni zdravljenje, gre tudi za manjše odmerke, kot so potrebni za detoksikacijo. Tu je uporaba bistveno bolj varna, nikakor pa si ne bi upal popolnoma izključiti možnosti še nepoznatih učinkov. Tudi pri tem bi svetoval posvet z zdravnikom.

■ Čeprav vi ugotovljate, da je uradna medicina povečini do iboge vsaj nekoliko mačehovska?

Če se o takih stvareh ne moreš pogovoriti s svojim osebnim zdravnikom, potem lahko le svetujem, da zdravnika zamenjaš. Če je tako zaprt za te zadeve, in to sploh v teh časih krize identitete, ko se človek išče, potem pač drugega ne morem svetovati.

■ Kaj naj storim; sem odvisnež in se želim zdraviti z ibogainom. Grem do svojega zdravnika in mu to povem. Kakšen bo njegov najverjetnejši odgovor? Kaj mi bo dejal?

Verjetno bo povedal tako, kot je, da zdravljenje z ibogainom ne obstaja, ker ibogain za zdaj ni registriran kot zdravilo in

Mačehovski odnos medicine obsojam, še posebno ker je bilo v zadnjih štiridesetih letih o ibogi precej pomembnih znanstvenih odkritij.

se o njem na splošno ne da govoriti kot o zdravilu. Javno zdravstvo do ibogaina nima odnosa, za zasvojenca in njegove bližnje pa je to stanje tisto, ki jih pušča v nevednosti in jih posredno tudi ogroža.

■ Ampak s tem si kot odvisnik ne morem bistveno pomagati.

Drži, je pa to po eni strani dobro, saj se odvisnik sam angažira in išče poti, kar pomeni, da zavzema tvorno pozicijo med zdravljenjem. V medicini odvisnosti se človeka ne da zdraviti, človek se zdravi, kot lepo opiše slovenščina s povratnim glagolom. Zdravnik je le asistent, to pa nekatere moti. Ljubši so mu pacienti, torej pasivnost bolnika. Tak zdravnik ne bo pozdravil nikogar. Še posebno ne, če bo temu svojemu »pacientu« dopovedoval, da ima neozdravljivo bolezen.

Po drugi strani je tudi res, da to stanje pušča določene pasti, saj je v zadnjih letih ibogain postal relativno dobro poznan, še zlasti v krogu odvisnikov – in ker ni urejene, kvalitetne ponudbe, se je tukaj odprl tudi trg za mazače. Ibogain se prodaja kot zdravilo po raznih oglaših, najdete celo ljudi, ki organizirajo zdravljenja, a nimajo nobene izkušnje z ibogo in ne osnovnega medicinskega znanja. Glede tega to stanje ni dobro, čutim hudo pomanjkanje sodelovanja javnega zdravstva, a ne v smislu, da javno zdravstvo priporoča ibogo, ampak sodelovanje pri zmanjševanju rizika pri ljudeh, ki so se za to pot odločili na lastno iniciativo. Splošni zdravnik bi moral biti tako širok, da bi takemu človeku objektivno svetoval. Če zdravnik samo reče, da to odsvetuje in je s tem zanj stvar končana, je to opustitev pomoči. Poglejte, Evropa ima močno mrežo varnih sob, ki so namenjene uživalcem drog. Tam so zdravstveni delavci, ki pazijo, da človek v varnem okolju vzame drogo in če morja predozira, ukrepajo. To ne pomeni, da zdravnik priporoča, naj se ljudje drogirajo. Nasprotno. Dejstvo pač je da to obstaja, da je med nami. Tudi kokain je nenazadnje prepovedan, pa ga imamo še vedno polne ulice. Določen odstotek ljudi se bo za ibogo odločil tudi zaradi detoksikacije, a če jim zdravniki ne bomo pomagali tega varno izpeljati, lahko pričakujemo zaplete.

■ Če bi z željo, da se želim zdraviti z ibogainom, prišel do vas, kako bi se vi odzvali?

Pri zmanjševanju tveganja in informiranju smo na OMI Inštitutu vedno na voljo, ne organiziramo pa tretmajev. Če so ljudje sami prišli do točke, da bodo vzeli ibogo in se ima to zgoditi, potem sem ljudem pripravljen svetovati, kako naj se na to pripravijo, da bodo dosegli, kar si pač želijo. Koristne učinke povečini poznajo,

saj je o tem veliko napisanega na internetu, o tveganju pa tam ni veliko govora.

■ Katere nevarnosti bi poudarili?

Ponovno bom poudaril tisto, kar se praviloma pozablja, a je nadvse pomembno. Ljudje dostikrat polni različnih substanc zaužijejo ibogo v želji, da jim bo pomagala razstrupiti telo brez abstinenčne krize. Za ta učinek so potrebni relativno veliki odmerki, ki sami po sebi povečujejo možnost zapletov. Poleg tega lahko tiste substance, ki so v telesu, z ibogo delujejo navzkrižno. Ta pot je za odvisnike sicer precej mamljiva, ker se predvsem bojijo krize, ampak kljub temu priporočam, da se človek prej detoksicira, da v njegovem telesu ni drugih substanc, to je malo bolj naporno, a vendarle ustrežnejše. Marsikdo poreče: »Čemu potem iboga, ko sem enkrat čist?!« Pa ni tako. Tako mislijo začetniki, kajti ljudje s stažem vam bodo vedeli povedati, da so že velikokrat abstini-rali, pa so prej ali slej spet zapadli v odvisnost in da se tega začaranega kroga ne morejo rešiti. Ostati »čist« je velik problem, odvisniki, ki se tega zavedajo, so veliko bolj zreli za preskok in zdravljenje, da z ibogo ponovno najdejo radost v življenju brez drog. Iboga človeku osmisli bivanje, kako pa to počne, ni čisto pojasnjeno.

■ Prav veselje in užitek v »majhnih« stvareh je verjetno tisti, ki ga je zasvojenec tako rekoč pozabil?

Človek se lahko z ibogo ponovno razveseli prijatelja, srečanja, lepe narave ... preprostih stvari, ki jih odvisniki pogosto označijo kot profane. Svet zasvojenosti hitro postane enoličen, ponavljajoči se miselni vzorci so siromašni in dolgočasni. Človek uporablja le majhen del sveta, vse drugo pa tone v pozabo. Ibogain obriše prah s starih stvari, ki jih človek ne uporablja.

■ Imamo veliko različnih odvisnikov, od kokainskih, heroinskih pa do nikotinskih in zasvojenec v alkoholom. Iboga je torej snov, ki naj bi delovala na vsakogar?

Verjel bi, da deluje na vsakogar, ker deluje na vzroke zasvojenosti. Uporaba drog je po navadi ponesrečena oblika samozdra-

Ljudje dostikrat polni različnih substanc zaužijejo ibogo v želji, da jim bo pomagala očistiti telo brez abstinenčne krize.

vljenja. Droge kratkoročno pomagajo obnoviti tesnobo, depresijo ... in imajo svoje pozitivne učinke, a ti izredno hitro izzvenijo in prinesejo kopico težav. Ne maram izraza zloraba drog, kajti nihče ne vzame droge, da bo hudoben, da bo nekomu naredil slabo ipd., ampak je njegov namen dober, da bo v soglasju z okolico, da bo umirjen. Droga nekaj tega da, ampak obresti so zelo visoke. Upal bi si trditi, da je vseeno, katere vrste zasvojenosti je prisotna, saj simptom, potreba po drogi z ibogo odpade. Ne gre samo za kemične odvisnosti, ampak tudi za škodljive vedenjske vzorce, kot je hazard. Nenazadnje je tudi deloholija, pred katero si zatiskamo oči, izredno težko ozdravljiva zasvojenost.

■ Če iboga zdravi deloholizem, je mogoče prav v tem iskati razloge, zakaj ne bo nikoli ali pa le težko priznana kot zdravilo. Kajti lahko bi trdili, da zahodni, sploh protestantski svet vsaj deloma celo preveč čisti deloholizem.

Pa je kljub vsemu škodljiv. Pride do sindroma izgorevanja in pripelje celo do prezgodnjih smrti. Človek se ne zna več ustaviti. To je težava, s katero se bo moral zahodni svet spoprijeti. Tudi gospodarstvo je stroj, ki ima svoje optimalne obrate. Lahko se pregreje. Imamo tudi zasvojenost s športom, ki je lahko zelo škodljiva. Te zasvojenosti je težko zdraviti, saj veljajo te dejavnosti za družbeno sprejemljive oz. celo

zaželene. Ljudje pri vsem tem pozabljamo, da je odmerek tisti, ki dela strup, naj gre za kemijsko substancno ali za vedenjske vzorce. Z ničimer ne gre pretiravati.

■ Kako bi opisali delovanje ali morda opisali stadij človeške psihe, potem ko zaužijemo ibogo?

V bistvu gre za to, da je ta substanca psihoaktivna, ko jo človek zaužije, se mu spremeni stanje zavesti predvsem v smislu transa. To je stanje, ki ga vsi dobro poznamo, a ne vemo, da je to trans. Vsi poznamo sanje. To je premik možganske aktivnosti iz budnosti v alfa stanje. To stanje se da doseči tudi z meditacijo, molitvijo, kontemplacijo ..., z umikom od zunanjih drzljajev, kjer pride do spremembe predvsem frekvence možganskih valov. Na ta način leva in desna hemisfera možganov postaneta bolj harmonizirani, to pomeni, da bolj uskladi-mo naše glavo in srce, voljo in domišljijo. Človek ima pogosto ambivalenten odnos do marsikatere stvari, in to je vzrok za tesnobo. Treba je iti nekaj korakov nazaj in prisluhniti tistemu glasu, ki vedno vpije v tebi, da nekaj ni prav, da prevrednotiš stvari. In iboga te pripelje nazaj v stik s samim seboj.

■ Koliko časa traja stanje transa?

Aktivno stanje traja okoli deset ur. Takrat ima človek vpogled v svojo podza-

vest. Nekateri pravijo, da so to halucinacije, a to niso halucinacije. Gre za izredno dobro sposobnost predstavljanja, ki je podobno kot pri hipnozi. Človek pride v trans in lahko svoje spomine podoživi s čuti, kot da si tam, čutiš, vidiš, slišiš ... Po drugi strani se zavedaš, da to niso sanje in lahko tiste spomine prevrednotiš z novega zornega kota.

■ So nekatera podoživljanja pogostejša od drugih?

Pogosto gre za stvari, ki so sicer banalna, toda v otroštvu so bila precej travmatska. Z ibogo lahko daš tem stvarim drugo čustveno vrednost. Kot otroka te je prizadelo, da ti je nekdo vzel liziko, potem pa greš še enkrat v ta dogodek, mu daš drugo čustveno vrednost in si rečeš – saj je šlo samo za liziko. Te sprostitve je opisoval že Freud in jih je označil kot abreakcijo, izpuščanje čustvenega naboja. Ko ozavestiš, v čem je problem, preneha delovati nate iz ozadja. Pri nekaterih gre to spontano, pri tistih, ki pa imajo tega materiala več, pa je priporočljivo, da te vsebine predelajo z nekom, ki se na to spozna.

■ Bi lahko rekli, da se podobno kot nekaterim, ki so preživeli hude avtomobilske nesreče ali celo klinično smrt, z ibogo odvijte film, film svojega življenja?

Drži, in tisto najmočnejše se prebije na plano. V tem procesu ni aktivne komuni-

Pogosto je poleg vizij mogoče slišati tudi naratorski glas, ki tolmači vsebino. To je duhovni aspekt, ki ga tradicionalno pripisujejo ibogi kot »rastlini učiteljici«, lahko pa je ta glas enostavno naša globlja zavest, nenazadnje to pomeni, da smo končno le prisluhnili sami sebi.

kacije z zunanjim svetom, človek leži, miži, se sicer odziva na vprašanja, a to ni pomembno, saj je njegov terapevt pravzaprav iboga. Pogosto je poleg vizij mogoče slišati tudi naratorski glas, ki tolmači vsebino. To je duhovni aspekt, ki ga tradicionalno pripisujejo ibogi kot »rastlini učiteljici«, lahko pa je ta glas enostavno naša globlja zavest – nenazadnje to pomeni, da smo končno le prisluhnili sami sebi.

■ Uživalci drog imajo izraz »bad trip«. Ali je kaj takega mogoče tudi pri zaužitju iboge?

»Bad trip« je lahko pri tem neprijeten, ni pa brez koristi. Kot sem že dejal, iboga pravzaprav nima potenciala, da bi bila hedonistična in da bi bila v skupini drog, ki bi dajala lažne užitke. Podoživljanje omenjenih dogodkov je kar naporno in na trenutke celo neprijetno. Iboga pokaže vse čustveno nabite spomine. Pokaže pa tudi velike radosti. Če je človek dolgo kadil samo travo, se bo v vizijah spomnil, kako lepo je bilo iti na sprehod na travnik, kako lepo so rože dišale, sonce sijalo in kako lepo je vse to. Človek se spominja tiste otroške sreče, zanimivi mu postanejo spet detajli. V psihologiji bi rekli, da gre za obuditev doživljajskega sveta. Iboga pokaže, kaj početi in česa ne. Razčiščuje za nazaj in kaže za naprej.

■ Iboga je afriška rastlina s posebnimi lastnostmi, ki jih tudi v zahodnih državah

poglobljeno spoznavajo prav v zadnjih desetletjih. Predstavljam pa si, da so tudi v Sloveniji ali Evropi rastline, ki bi jih bilo mogoče pogosteje uporabiti v zdravstvu, a jih ali ne poznamo ali ne želimo poznati dovolj dobro?

Seveda obstajajo. Zahodna civilizacija temelji na grški kulturi; že Odisej je od Hermesa prejel rastlino, s katero je lahko rešil svoje mornarje. Te je čarovnica Kirka spremenila v prašiče, to pa je le prisposoba za pijančevanje, ki je mornarje odvrčalo, da bi poprijeli za vesla in se odpravili na pot domov. Identiteta te rastline je danes razkrita, pomembno pa je, da je že Odiseju prav z njo uspelo premagati urok zasvojenosti.

■ Nam lahko poveste, za katero rastlino gre?

Ne povem ... Kogar to res zanima, se bo potrudil in sam odkril. ■

SRAKA IMA DOLGI REP
sobota, 1. decembra 2012, ob 17. uri

Pri oblikovanju lestvice Radia Sraka je zreb prejšnji teden podelil nagrado (CD) Lovru Godcu, Teharje 26 a, 3221 Teharje. Čestitamo. Lestvica je na sporedu vsako soboto ob 17. uri. Lestvica je objavljena tudi na naši internetni strani, na naslovu: www.radiosraka.com.

Lestvica tega tedna:

- (4.) ZREŠKA POMLAD – Tebi
- (3.) Ans. VIKEND – Umih nog
- (10.) Ans. SVETLJAN – Spomin na ljubezen
- (1.) Ans. ERAZEM – Njam, njam
- (6.) Ans. APLAVZ – Vinska kraljica
- (2.) BOŠDAN KONEČNIK – Odpri mi ljubica
- (8.) Ans. VESELI SVATJE – Pod mojim oknom
- (7.) Ans. GOLTE – Mocoj prilegi mi luč
- (5.) Ans. STRK – Zame najlepša simoja dežela
- (1.) Ans. MINUTKA – Je to tisto pravo

Predlog tega tedna za glasovanje:

Ans. Poljanšek – Domovini

Kupon št. 130

Glasujem za:
Moj predlog:
Moje ime in naslov:

Kupone pošljite na naslov:
Radio Sraka, p. p. 338, 8000 Novo mesto